

sagtens have, der er da også nogle, der skal leve op til det.

Jeg synes bare først, at vi sammen skal have dokumenteret, sammenholdt med de anbefalinger, der var i Bichel-udvalget, og som vi i øvrigt har tilsluttet os, om det er muligt at bruge pesticider på en sådan måde, at der overhovedet ikke er én pesticidrest i én fødevarer. Det synes jeg er en opgave, vi skulle prøve at beskæftige os med. Der er jeg ikke sikker på, at hr. Keld Albrechtsen føler sig helt så meget bundet af Bichel-udvalget, det skal jeg ikke kunne sige, men jeg tror ikke, han gør det, men det er der mange andre, der har gjort gennem tiderne.

Så hvis man samtidig forpligter sig til, at det er de scenarier, som vi blev enige om var de rigtige, samtidig med at man kan dokumentere, at man ved brug af den mængde pesticider, der er angivet i Bichel-udvalgets rapport i de forskellige scenarier, kan fremstille fødevarer uden en eneste pesticidrest, så vil jeg gerne sige til hr. Jørn Jespersen og til hr. Keld Albrechtsen, at det synes jeg da er udmærket. Det er da fint, og det er da underligt, at man skal gøre det til sin egen personlige sag. Der, hvor man får nogle problemer, er når det skal omsættes til praktisk politik, om det kan lade sig gøre i virkeligheden.

Jeg har det nu sådan, når jeg skal diskutere gennemførelse af sådanne ting, at jeg helst vil diskutere ting, jeg tror på kan lade sig gøre, og hvor man kan se resultatet bagefter. Men jeg skal gerne lægge øre til, hvis der er nogen, der har de rapporter, de er jo bare ikke rigtig kommet frem endnu, men hvis det er nogle, man går og rumler lidt med og ikke vil lade slippe ud, så lad dem da endelig slippe ud. Men husk nu, hvad forudsætningen er, og lad nu være med at gå herop igen og sig: Ja, nu kan man så høre hele debatten.

Kl. 16.55

Husk nu, at nogle har forpligtet sig i den Bichel-udvalgsrapport, og det er jo den, man skal sammenholde med det med fødevarer. Ellers er det jo rigtigt, at man jo simpelt hen helt kan lade være med at bruge den. Men den diskussion har jeg jo én gang været inde på.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jo, men tak for det. Når vi så kommer til pesticidhandlingsplan, vil vi i hvert fald bede om at få kigget på det, som ministeren sagde om, hvordan sammenhængen er, og så kan vi tage en diskussion derudfra.

Så vil jeg bare sige, at jeg ikke var miljøordfører, dengang man kom med rapporten. Jeg kender den godt, og jeg ved, at økologisk landbrug kan fremstille produkter uden brug af pesticider og alligevel klare sig økonomisk, så det kan altså også lade sig gøre, men lad os så vende tilbage til den diskussion.

Jeg tager i hvert fald imod ministerens tilsagn om, at vi får lavet de modeller, at vi får lavet de analyser, og så tager vi diskussionen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 101: Forslag til lov om ændring af lov om vandløb m.v.

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt). (Fremsat 5/12 2002).

Sammen med denne sag foretoges:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 102: Forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken.

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt). (Fremsat 5/12 2002).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Gudrun Laub (V):

Ja, disse to forslag til ændringer i vandløbsloven og lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken behandles sammen, fordi de begge vedrører forholdene for Tøndermarsken. Venstre støtter de to forslag.

Tøndermarskområdet er jo noget helt specielt, fordi der siden 1500-tallet har været bygget

diger og gravet grøfter, og der er foretaget afvanding og bevanding. Udviklingen er hele tiden sket i en balance mellem benyttelse af arealerne og beskyttelse af arealerne.

I 1930'erne afsluttede man en stor afvanding i området, og i 1970'erne blev der sat fokus på områdets særlige bevaringsværdi. I 1980'erne blev der gennemført fredninger og i den forbindelse gennemført den særlige Tøndermarskbeskyttelseslov, som vi altså her har som en ændring til denne lov i lovforslag nr. L 102.

Allerede dengang blev det lovet, at der skulle følges op på sagen, og der kom en lovrevision i 1994, og som opfølgning på det kom der en redegørelse i 1999 fra Skov- og Naturstyrelsen. De to lovforslag, der ligger nu, er en udmøntning af anbefalingerne i redegørelsen.

Vandløbsloven, altså lovforslag nr. L 101, der er det en særlig lov om afvanding, der blev lavet for Tøndermarsken i 1925, og det var lovgrundlaget for den store afvanding i 1930'erne. Samtidig blev bevandingssystemet udbygget, og det er alt sammen med til at give marsken det helt karakteristiske udseende med de smalle aflange fender adskilt af grøfter. Så behøver man ikke hegn, og der er sørget for drikkevand til kreaturer og får.

Denne måde at inddele arealerne på i marsken er altså både hensigtsmæssig og praktisk for anvendelsen, men samtidig har den stor betydning for bevaring af det vilde plante- og dyreliv.

Lovændringerne i forslaget forringer på ingen måde forholdene for det særegne afvandingss- og bevandingssystem i Tøndermarsken.

Lovforslaget om ændring af vandløbsloven kan virke noget teknisk, men det tager sigte på og giver en forenkling af kompetenceforholdene i myndighedsstrukturen.

Kl. 17.00

Efter de gældende regler er myndigheden nu delt mellem staten og Sønderjyllands Amt. Efter forslaget samles kompetencen ved amtsrådet, og det er en forenkling. Det giver samtidig en harmonisering af myndighedsstrukturen i forhold til de regler, som er almindeligt gældende for hele landet i vandløbsloven og naturbeskyttelsesloven, og er harmoniseret med de særlige regler i Tøndermarskbeskyttelsesloven.

Ændringerne i vandløbsloven indeholder desuden bestemmelser, der præciserer reglerne om økonomiske spørgsmål, der kan indbringes for taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje.

Der er i forslaget indbygget nogle overgangsregler, således at det eksisterende regulativ og den eksisterende vedtægt for Digelaget fortsat gælder, indtil der udarbejdes et nyt regulativ efter vandløbsloven.

Det er i bemærkningerne direkte anført, at lovforslaget ikke medfører ændringer i digelagsbestyrelsens og kogsbestyrelsernes sammensætning og funktioner. Formålet med loven er således en forenkling uden at forringe det eksisterende, velfungerende system.

I det andet lovforslag – nr. L 102 – om den særlige regel om beskyttelse af ydre koge og den nedre del af Vidåsystemet er forslaget til lovændringerne udarbejdet i respekt for, at det drejer sig om et samlet naturområde af både national og international betydning. Således er Tøndermarsken omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet og EF-habitatdirektivet.

Ved lovændringen er der bl.a. en klargøring af amtsrådets kompetence, og der sker en yderligere decentralisering af opgaverne til amtsrådet.

Lovforslaget er en opfølgning på den redegørelse, som jeg allerede har nævnt. I redegørelsen blev det konkluderet, at der er behov for en omstilling i landbruget til en mere miljø- og naturvenlig drift, at der er behov for yderligere decentralisering af opgaver til amtsrådet og harmonisering med den øvrige lovgivning om naturbeskyttelse og vandløb, og at der er behov for en myndighedsstruktur, så amtsrådet bliver vandmyndighed efter samme regler, som gælder i resten af Danmark.

Det lovforslag her drejer sig altså om, at det er en decentralisering af kompetencen til amtsrådet. Det er så med hensyn til bl.a. at nedsætte rådgivende udvalg til at give dispensation også vedrørende gødsugning og til at begrænse færdslen.

I konsekvens af decentraliseringen ændres kompetencen, ændres klagerreglerne, således at Naturklagenævnet bliver klagemyndighed over amtsrådets afgørelser. De klageberettigede er bl.a. Digelaget og lokale foreninger og organisationer, og de er nærmere opregnet.

Der er nogle stramninger med hensyn til gødsugning. Netop fordi forholdene i Tøndermarsken er specielle, er det godt, at kompetencen lægges centralt i amtsrådet, sådan at spørgsmål om beskyttelse og benyttelse af arealerne kan aftales lokalt og dispensationer gives lokalt.

Det er en harmonisering i forhold til den øvrige lovgivning, og Venstre kan anbefale forslagene.

Frode Sørensen (S):

Miljøministerens to forslag ligger, som nævnt i bemærkningerne til forslagene, i forlængelse af den tidligere miljøministers indsats i forhold til Tøndermarsken.

Hovedlinjerne i de to foreliggende lovforslag er dels at lægge ansvaret for natur- og miljøhensyn i Tøndermarsken over på Sønderjyllands Amtsråd og dels at bevare Tøndermarsken som værdifuldt naturområde.

For så vidt angår ændringen af lov om vandløb er vi principielt enige i, at det er fornuftigt med fælles lovgivning i forholdet til reglerne for vandløb. Forslaget til vandløbslov indsetter Sønderjyllands Amtsråd som ny vandløbsmyndighed og præciserer en række forhold, der angår fordeling af udgifterne og klageadgangen for samme.

Ændringerne er herudover mest af teknisk karakter, som har til formål at gøre ansvarsfordelingen mere gennemskuelig. Det virker fornuftigt, og følger intentionerne i tidligere miljøminister hr. Svend Aukens redegørelse fra 1999.

Kl. 17.05

Forslaget til ændring af loven om beskyttelse af Tøndermarskens ydre koge har flere formål. Det rådgivende udvalg for Tøndermarsken overføres fra Miljøministeriet til Sønderjyllands Amtsråds ansvarsområde. Dette tjener flere formål.

Ansvarret lægges tættere på lokalsamfundet, idet udvalgets sekretariat allerede ligger i amtsrådsregi. Amtsrådet skal tillige have ret til at give dispensation for f.eks. gødskningsreglerne samt have kompetence til at begrænse offentlighedens færdsel i Tøndermarsken.

Et væsentligt problem i ministerens forslag er efter Socialdemokraternes opfattelse forslaget om at indskrænke klageadgangen i den nye struktur under amtsrådet. Det forekommer urimeligt at udelukke nogle natur- og friluftorganisationer fra kredsen af klageberettigede med begrundelsen, at de er landsdækkende.

Tøndermarsken er, og det kan jeg sige som sønderjyde, af helt naturlige årsager et lokalt geografisk område. Men hvorfor sætte landsorganisationer på miljøområdet i skammekrogen? Vi ser det måske som ministerens uvilje mod at inddrage miljøinteresser, som måske kunne

have en anden opfattelse end den, som ministeren gerne vil høre.

Forholder det sig sådan, så er det ikke klogt. Ja, så er det faktisk meget uklogt med sådan en bestemmelse, fordi Tøndermarsken den er sønderjysk, men det er altså en dansk nationalpark. Og fordi Tøndermarsken er et unikt fuglebeskyttelsesområde, så har den vigtighed for hele landet.

Vi ønsker derfor oplyst fra ministeren, hvilke miljøorganisationer det er, som nu mister retten til at blive hørt. Og sidst, men ikke mindst: Hvorfor?

I et af høringsvarene falder jeg bl.a. over det fra Danmarks Naturfredningsforening, som skriver:

»Imidlertid er mængden af engfugle og navnlig vadefugle stadig katastrofalt lav i Tøndermarsken. Danmarks Naturfredningsforening tror ikke, at den foreslåede lovændring vil bringe problembarnet og en af Danmarks største naturforvaltningsskandaler ud af hængedyndet.

Det er muligt, at man kan nå et stykke hen ad vejen ved frivillige MVJ-ordninger, men de hidtidige erfaringer er jo ikke opmuntrende. Danmarks engang bedste område for engfugle fortjener simpelt hen at blive hjulpet på benene igen ved en mere drastisk og effektiv indsats.«

Jeg forventer ministerens kommentar til høringsvaret fra Danmarks Naturfredningsforening.

Da der er gensidig sammenhæng mellem L 101 og L 102, skal jeg sige: Socialdemokraterne vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet vedrørende begge forslag. Men de førnævnte indvendinger og nogle af de andre betænkeligheder i svar fra organisationerne ønsker vi afklaret i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Jørn Dohrmann (DF):

Forslagene til ændring af L 101 og L 102 går i hovedtræk ud på, at man vil have ensrettet de hidtidige afvandingslove i Tøndermarsken med de almindelige regler, der gælder i vandløbsloven og i resten af landet.

Lovforslagene er et led i regeringens handlingsplan om regelforenkling og administrative lettelser, som Dansk Folkeparti synes er positivt, at regeringen har taget fat på.

Denne forenkling giver samtidig amterne et bedre grundlag for at kunne varetage natur- og miljøhensyn i Tøndermarsken. Men det kunne lige så godt have været kommunen, der tog sig

af den opgave, for vi har fuld tillid til de lokalpolitikere, vi har rundtomkring i landet.

I den sammenhæng vil jeg gerne lige pointere, at vi med denne lovgivning giver lidt mere kompetence til amterne. Men jeg vil også samtidig sige, at Dansk Folkeparti er fortsat af den opfattelse, at amterne skal nedlægges.

Disse ændringer til lovforslaget lægger også op til, at man nu præciserer, at man ikke ønsker anvendelse af handelsgødning og fosfor i udsatte områder, hvilket Dansk Folkeparti også ser meget positivt på.

Denne harmonisering betyder også, at Naturklagenævnet indsættes som en klageinstans over amternes afgørelse i stedet for miljøministeren.

Dansk Folkeparti ser positivt på de her forhandlinger, der nu skal ske i udvalget, og vi ser også positivt på lovforslaget.

Kl. 17.10

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti stiller vi os positive over for tiltag, der forenkler det bureaukratiske system, som ikke altid er lige nemt og lige hensigtsmæssigt opbygget. En administrativ forenkling vil netop være resultatet af L 101 og L 102, som omhandler forvaltningen af vandløbsforholdene i Tøndermarsken.

Forslaget medfører, at myndighedsansvaret vedrørende vandløb samles hos Sønderjyllands Amtsråd, og at der sker en harmonisering af myndighedsstrukturen i forhold til de regler om vandløb, der gælder i vandløbsloven, Tøndermarskbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven.

I Det Konservative Folkeparti mener vi, at en samling af myndighedsansvaret i Sønderjyllands Amt vil give amtet nogle bedre muligheder for at foretage de rigtige vurderinger og ikke mindst træffe de rigtige valg til gavn for Tøndermarsken. Vi støtter derfor forslaget.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes, at det er utroligt, at regeringspartierne og Dansk Folkeparti kan tale så meget om regelforenkling i denne her sammenhæng, for det er jo i virkeligheden ikke det, sagen handler om. Sagen handler om formentlig en af de største naturpolitiske skandaler i dansk miljøpolitik.

Sagen er jo, at der er sket en drastisk tilbagegang i antallet af fugle i området, på trods af at man har pumpet penge ind i området, på trods af at man har gjort det ene tiltag efter det andet

for at komme i dialog med landmænd og andre i området, på trods af at sagen har haft stor bevågenhed i lang tid.

Men sagen er, at myndighederne i hvert fald i 10-12 år er blevet trukket rundt i manegen, at samfundet ikke har fået noget for de penge, man har skudt ind i området, og at naturtilstanden fortsat forringes, og at der i det nuværende forslag overhovedet ingen sikkerhed er for, at der sker en positiv forbedring af naturtilstanden.

Regelforenkling er naturligvis en god ting i sig selv, og det vil vi også gerne støtte, men vi vil under ingen omstændigheder under dække af regelforenkling være med til at gøre nogle ting, som klart svækker miljø- og naturbeskyttelsen, og det er der efter vores bedste vurdering tale om i det her tilfælde.

Der er intet i forslaget, som vil medvirke til at løse de massive naturproblemer, den nedgang i fuglebestanden, som der er tale om i Tøndermarsken. Området er et internationalt beskyttet natur- og fuglebeskyttelsesområde, og det har en meget stor betydning både i Danmark og internationalt. Det er således af betydning for hele Europas fugleliv, hvad der sker med området, og hvordan forholdene er.

Lovgivningen er ikke blevet overholdt, der er som sagt kommet masser af offentlige midler ind, de midler er blevet – efter vores vurdering – misbrugt på det groveste.

Vi ser de her to forslag som miljøministerens forsøg på at slippe ud af klemmen. Han er godt klar over, at det er et stort problem, han er klemt mellem sin helt fantastiske tillid til de lokale, især til de lokale landmænd, og så på den anden side sit nationale ansvar som minister for området.

Den måde, ministeren prøver at løse det på, er ved at lægge det fra sig og sige, at nu må Sønderjyllands Amt klare det her, og så komme med besværgelsen om, at dem har jeg fuld tillid til.

Vi har ikke tillid til det flertal, der eksisterer i Sønderjyllands Amt, med hensyn til at sikre naturpolitiske interesser, overhovedet ikke. Tværtimod har vi den største mistanke om, at det kun gør problemerne endnu værre, og det er bestemt ikke det, der er brug for.

Derfor synes vi, at i forbindelse med denne her revision, hvor man afskaffer afvandingslove og lægger det ind under vandløbsloven – hvad der i sig selv kunne være helt fornuftigt, hvis man i øvrigt moderniserede vandløbsloven – og i forbindelse med udflytning af kompetencen, hvad man også godt kan argumentere princi-

pielt for, må det som et minimum sikres, at der er en garanti for, at der kommer naturpolitiske målsætninger, og at de bliver fulgt.

Nu er jeg godt klar over, at ministeren principielt ikke er tilhænger af målsætninger, og det vanskeliggør jo en hel del forskellige ting, men vi mener stadig væk, at det er nødvendigt at fastsætte nogle mål for, hvordan fuglebestandene kan genetableres og sikres, og at vi må indføre de nødvendige virkemidler for at sørge for, at det sker.

Det betyder, at vi er nødt til at indføre en egentlig formålsparagraf i lovgivningen, at vi er nødt til at regulere græsningstryk, hvor højt vandingsniveauet skal være, hvornår kreaturerne kan komme ud på markerne osv. Vi tror også, at det bliver nødvendigt at overveje et statsligt opkøb, det kunne være en mulighed at lave en fredning.

Kl. 17.15

Men noget må der ske, hvis ikke skandalen skal fortsætte, hvis ikke ministeren skal påtage sig et de facto-ansvar for en fortsat nedgang på naturområdet. Vi kan under ingen omstændigheder støtte, at ministeren løser et meget stort naturproblem ved bare at skyde det fra sig og overlade det til en myndighed, som der ingen dokumentation er for skulle kunne løse opgaven.

Jeg synes, det er pinligt, at miljøministeren på den måde bare lægger det fra sig.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Jeg vil gerne spørge hr. Jørn Jespersen, om han tror, der kommer færre fugle, fordi kompetencen overføres fra miljøministeren til amtsrådet. Det synes jeg lyder temmelig urimeligt.

Om man har tillid til fremtiden og tillid til, at folk vil varetage de opgaver, de bliver sat til, ja, der er det selvfølgelig forskelligt, hvordan man ser på tingene. Men her er der i hvert fald fulgt de anvisninger, som er kommet i den redegørelse, som har været længe undervejs, efter at mange folk har behandlet hele det her spørgsmål meget, meget seriøst. Så jeg kan ikke se andet, end at det er en klar forbedring med disse love.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil godt sige, at det da ikke er hver dag, vi får så stor en tillids erklæring fra SF, som vi netop fik i den tale, som hr. Jørn Jespersen holdt, idet hr. Jørn Jespersen sagde, at han ikke havde tillid

til lokalpolitikkerne, men til dem, der sidder inde på Christiansborg og fører Danmarks miljøpolitik, altså regeringen med støtte fra Dansk Folkeparti. Jeg vil da sige mange tak for den store tillid fra hr. Jørn Jespersens side.

Men jeg vil godt sige, at der ikke skal herske nogen tvivl om, at vi i Dansk Folkeparti støtter lokalpolitikkerne. Vi har tiltro til, at de kan klare opgaven lige så godt, som den til enhver tid siddende regering kan det. Så vi støtter stadig væk, at det er en regelforenklings, og at det er lokalpolitikkerne, der får kompetencen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Gudrun Laub spørger, om jeg tror, der kommer færre fugle, fordi man flytter kompetencen. Ja, det gør jeg. Ikke fordi, som fru Gudrun Laub sådan lidt forsøgsvis humoristisk prøver at antyde, at fuglene er så kloge, at de kan genkende en Venstremand, når de ser ham, men fordi administrationen, baseret på de erfaringer, der er, vil blive slappere, dårligere. Derfor tror jeg, at denne ansvarsforflygtigelse, hvor man lægger det væk fra et nationalt perspektiv, hvor der trods alt er nogle interesseorganisationer, der kan præge udviklingen, over til Sønderjyllands Amt, hvis praksis vi jo kender, alt andet lige vil føre til færre fugle.

Så er jeg da glad for, at hr. Jørn Dohrmann opfatter det som en tillids erklæring. Han skal ikke lægge for meget i det, vil jeg bare sige. Jeg tror bare, at der vil være et større pres på en miljøminister for at sørge for nogle naturpolitiske målsætninger, end der vil være på et amtsråd. Derfor ville jeg foretrække, at det lå her, eller at man samtidig med udflytning af kompetencen sørgede for, at der var de nødvendige målsætninger, de nødvendige restriktioner på drift osv., og at der var de nødvendige virkemidler, f.eks. dem, jeg nævnte omkring opkøb og fredning, der kunne sikre naturtilstanden. Det konstaterer jeg der ikke er, og derfor synes jeg, at der er al mulig grund til at være utryg ved de lovforslag, der ligger.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Det må vist bero på en misforståelse, når hr. Jørn Jespersen mener, at de nationale interesseorganisationer bliver koblet af, selv om man måske kunne få det indtryk før, da Socialdemokraternes ordfører var på talerstolen. Men der er stadig væk klageadgang. Danmarks Naturfred-

ningsforening og Friluftsrådet er klageberettigede, og desuden er der jo mulighed for alle organisationer for at udtale sig frit – vi har ytringsfrihed her i landet. Så der vil jo nok være mulighed for at påpege ting af betydning, også sådan at det bliver hørt.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Det er jo altid rart at få bekræftet fra ordføreren selv, at det, SF siger, skal man ikke lægge så meget i. Jeg hæftede jeg mig meget ved, at hr. Jørn Jespersen sagde, at det, de siger fra talerstolen, skal man ikke tage så højtideligt.

Kl. 17.20

Men jeg vil bare lige til hr. Jørn Jespersens oplysning sige, at Danmarks Naturfredningsforening jo selv støtter forslaget om, at man overfører kompetencen til Amdsrådet. Hvordan hænger det sammen, at SF nu lige pludselig går imod Danmarks Naturfredningsforening? Det kunne jeg godt tænke mig at vide.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Fru Gudrun Laub nævner, at der er nogle, der stadig væk har klageadgang. Men er det ikke rigtigt, at Dansk Ornitologisk Forening mister deres landsdækkende klageadgang? Det er da et tilbageskridt, synes jeg, det er jo den forening, der mest markant arbejder med den pågældende problemstilling, og de mister altså nu deres klageadgang. Det synes jeg da er trist.

Dertil kommer, at det faktisk ikke så meget var klageadgangen, jeg hæftede mig ved i den sammenhæng. Det var den politiske beslutningsstruktur, og der siger jeg bare, at jeg tror, der i kraft af den nationale opmærksomhed vil være et større pres på en miljøminister for at repræsentere nogle naturinteresser.

Det er såmænd ikke, fordi jeg tror, at den nuværende miljøminister af sig selv vil repræsentere dem. Jeg tror bare, at presset ville være større, end det er på et amtsråd. Derfor drager jeg den konklusion, at naturtilstanden vil blive yderligere forringet af en overflytning af kompetencen, uden at man har sikret sig, at nogle af de andre midler, jeg har nævnt, bliver draget med ind.

Så spørger hr. Jørn Dohrmann, hvordan det dog overhovedet kan hænge sammen, at SF ikke er enig med Dansk Naturfredningsforening. Jamen vi har da ikke lavet nogen samarbejdsomtale om at skulle være enige i alt. Vi tager da selvstændigt stilling i SF, uanset om der kommer hø-

ringssvar fra DI eller fra Landbrugsraadet eller fra Danmarks Naturfredningsforening. På det her punkt er vi uenige med dem. Vi synes, de er slappe i deres høringssvar, men derfor behøver vi da ikke at være slappe. Vi holder den naturpolitiske fane højt, uanset hvad DN siger, og hr. Jørn Dohrmann kan være evigt forvisset om, at sådan vil det også være i fremtiden. Det kan godt være, Dansk Folkeparti har nogle, som man retter sig efter i tykt og tyndt. Sådan har SF det ikke.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Jeg opfattede, at hr. Jørn Jespersens manglende tillid til lokalpolitikere i Sønderjyllands Amtsråd skyldtes, at de er Venstrefolk. Når man så tænker på, at miljøministeren også er medlem af Venstre og repræsenterer Venstre i regeringen eller omvendt, er det lidt svært at se, hvad det skulle betyde af forskel.

Så hvis man tror, forskellen hænger sammen med, om det er på ministerniveau eller på amtsrådsniveau, så er det én ting. Og hvis det er på grund af partifarven, er det jo en anden ting.

Men jeg synes i det hele taget, at hr. Jørn Jespersen er derude, hvor han ikke kan bunde, for jeg mener ikke, der kan være nogen tvivl om, at alle ønsker at bevare Tøndermarsken som det smukke, unikke landskab, den er i øjeblikket.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Nu har jeg jo ikke sagt noget om manglende tillid til lokalpolitikere helt generelt. Jeg kender faktisk en del kommunalpolitikere og amtsrådspolitikere, som jeg har meget stor tillid til. Jeg har udtalt mig om min tillid til flertallet i Sønderjyllands Amt med henblik på at sikre naturinteresser. Den er meget lille, det skal jeg medgive.

Så spørger fru Gudrun Laub, om det er, fordi de er Venstrefolk. Det har jeg nu heller ikke nævnt, men jeg skal ikke afvise, at der kan være en sammenhæng der.

Så får jeg at vide, at miljøministeren også er Venstremand – det har jeg opfattet. Forskellen er bare, som jeg har prøvet at forklare, at jeg tror, at presset på en miljøminister, som har et nationalt ansvar for naturpolitikken, er større, end det er på et amtsråd. Og derfor tror jeg, at disse Venstrefolk, som fru Gudrun Laub havde en mistanke om kunne være en del af problemet, ville slippe nemmere fra at komme igennem med

manglende naturbeskyttelse, når kompetencen bliver flyttet.

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Så er det fru Elsebeth Gerner Nielsen som ordfører.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Det Radikale Venstre kan som udgangspunkt støtte forslaget, men ønsker det suppleret med en række forslag, som gør det muligt i praksis at løse de natur- og miljøproblemer, som marsken er præget af.

Kl. 17.25

Mængden af vadefugle er stadig katastrofalt lav i Tøndermarsken, naturforvaltningen lader meget tilbage at ønske, hvis den biologiske mangfoldighed i området skal fremmes. Derfor vil Det Radikale Venstre foreslå, at engene i Tøndermarsken omfattes af en § 3-beskyttelse i naturbeskyttelsesloven, hvilket indebærer et forbud mod gødskning, brug af pesticider og restriktioner på antallet af dyreenheder.

Hvis vi sikrede os det, at Tøndermarsken kom ind under § 3-beskyttelsen i naturbeskyttelsesloven, så tror jeg egentlig ikke, jeg ville have den store bekymring med at overlade ansvaret til amtsrådet, for så havde vi fra centralt hold taget de nødvendige initiativer, der skal til, for at vi kan sikre det fuldstændig unikke naturområde, som marsken er.

Med andre ord vil Det Radikale Venstre som udgangspunkt støtte forslaget, fordi der er tale om en forenkling. Men vi forudsætter, at der tages de nødvendige initiativer fra centralt hold, så vi formår at beskytte engene og naturområdet i det hele taget i marsken.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har med meget stor interesse lyttet til debatten om det her spørgsmål, som er vanskeligt for mig af to grunde, dels fordi det er forholdsvist indviklet stof, og dels fordi jeg blankt skal tilstå, at jeg ikke er specialist i Tøndermarsken.

Men så meget ved jeg dog om Tøndermarsken, som jeg da også har besøgt, at det er et naturområde af national og international interesse, det er ikke alene et lokalt naturområde. Derfor må det også være sådan, at staten må sikre sig, at naturbeskyttelsen fungerer, og at de forpligtelser, vi har også internationalt til at sikre fuglelivet, også bliver overholdt i fremtiden.

Så har der jo været en diskussion af, om det gøres bedst i statsligt regi eller i amtskommunalt

regi. Man kan sige, at det virker ejendommeligt, at regeringen foreslår, at man lægger beføjelser over til en myndighed, når det, så vidt jeg ved, men det kan være, at jeg er forkert underrettet, er sådan, at regeringen pønser på at nedlægge Sønderjyllands Amt. Så kan det virke ejendommeligt, at man nu i ellefte time begynder at læse opgaver over på amtskommunen. Men det er jo ikke sikkert, at der er nogen sammenhæng i det, der foregår i regeringen.

Lad os så kigge på, hvem der har løst opgaven. Staten har jo altså ikke været i stand til at beskytte fuglelivet, det må vi jo erkende. Det svækker i nogen grad hr. Jørn Jespersens argumentation. Jeg kan have nøjagtig den samme bekymring som hr. Jørn Jespersen med hensyn til, hvad det i dag tilstedeværende flertal i Sønderjyllands amtsråd kan finde på; det kan jeg såmænd være lige så bekymret for som hr. Jørn Jespersen. Men jeg må samtidig sige, at staten jo altså ikke har været i stand til at beskytte fuglene. Og den tidligere regering har ikke været i stand til at beskytte fuglene. Den nuværende regering har mig bekendt heller ingen planer, der kan beskytte fuglene. Så den samlede situation er sådan set, at det ikke ser ret godt ud for fuglene, uanset om man vælger hr. Jørn Jespersens model eller ministerens model.

Derfor synes jeg, vi må tage udgangspunkt i – fru Elsebeth Gerner Nielsen var faktisk lidt inde på det – at vi må sikre os, at der ligger en politik og en plan for sikringen af fuglene. Og der vil jeg sige, at hvis vi kan få det, vil vi fra Enhedslistens side være meget åbne for at diskutere den organisatoriske model, som ligger i det her forslag.

Det er ubegribeligt, at nationale interesseorganisationer ikke længere skulle have adgang til at klage, eftersom det er et naturområde af national interesse. Det forstår jeg simpelt hen ikke. Det vil jeg bede ministeren svare på. Jeg håber, at jeg kan få tilsagn fra ministeren om, at det her forslag ikke skal forstås sådan, at nu nedklassificerer man Tøndermarsken til at være et område, der tidligere var af stor naturbetydning, men som nu er af mindre naturbetydning. Det er jo det, der ligger i, at man siger, at organisationer på nationalt plan ikke længere skal have klageadgang.

Kl. 17.30

Så vi vil da fra Enhedslistens side gå ind i en diskussion af det her forslag. Men jeg vil sige, ligesom Det Radikale Venstre har sagt, at vi må have en plan for, hvordan fuglebestanden gen-

oprettes, og det må være en plan, som staten skal have hånd i hanke med, for at vi kan gå ind og være med til at gennemføre det. Der er det ikke nok, at fru Gudrun Laub siger, at det nok skal gå alt sammen. Det er ikke helt tilstrækkeligt. Der skal være et håndtag til, at vi kan sikre, at det også går.

Så vi vil gå ind i det i og for sig med et positivt sind, men den betingelse med fuglene må altså opfyldes, hvis vi skal kunne slutte med at stemme for det.

(Kort bemærkning).

Gudrun Laub (V):

Det er til hr. Keld Albrechtsens betænkeligheder ved at ændre ved vandløbsloven på grund af drøftelserne om amtsstrukturen og den kommunale struktur. Men ændringerne her er jo kun en harmonisering i forhold til vandløbsloven, som den gælder for det øvrige land. Så jeg vil gerne høre: Hvorfor skulle det give anledning til betænkeligheder? Opgaverne er der jo under alle omstændigheder og skal ligge et eller andet sted under alle omstændigheder. Og det er jo da under alle omstændigheder en forenkling, at man kan behandle det her område på samme måde som det øvrige land.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jo, men nu vil jeg sige, at det ikke mere er en forenkling, end at det giver en hel masse besvær i hvert fald i en periode, hvor det skal lægges om, og så bliver amtskommunen formentlig derefter nedlagt. Så at det ligefrem administrativt skulle være en gevinst at lave det her lige netop på dette tidspunkt, kan man nu godt være lidt i tvivl om.

Men som jeg også sagde: Det skal ikke komme an på det spørgsmål. Vi kan godt medvirke til det, man kalder en forenkling. Vi tror ikke på, at det vil være en administrativ besparelse, men lad det ligge. Vi kan godt medvirke til den ting, hvis vi bare kan sikre, at fuglelivet kommer op igen.

Og jeg vil da så spørge fru Gudrun Laub om, hvorvidt Venstre vil gå med ind og være med til at få indføjet bestemmelser, der gør, at vi stadig væk har hånd i hanke med, at vi kan få fuglelivet op igen i området, for så vil jeg godt kigge på alt det andet.

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er umiddelbart positivt indstillet over for L 101 og L 102.

For det første er vi enige i, at det er vigtigt at decentralisere og placere myndighedsansvaret hos Sønderjyllands Amt for derved både at forenkle og i langt højere grad forankre forholdene omkring Tøndermarsken.

I forhold til en decentralisering og de deraf følgende konsekvenser, bl.a. placering af myndighedsansvar hos Sønderjyllands Amt, finder vi det vigtigt at få afklaret, hvilke merudgifter det vil medføre for amtet, og hvem der skal betale dem. Det vil vi bore lidt i under udvalgsarbejdet.

For det andet er vi positivt indstillet over for at harmonisere myndighedsstrukturen med den øvrige lovgivning. Selv om forholdene omkring Tøndermarsken på mange måder ikke kan sidestilles med noget andet i Danmark, har vi ikke umiddelbart problemer med det.

For det tredje vil vi gerne sige tak til forslagsstilleren for den vægtning, man har lagt på inddragelse af lokale interesser i alle afskygninger. Kristeligt Folkeparti finder det af stor betydning for en fornuftig håndtering af Tøndermarsken i fremtiden.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg vil gerne starte med at takke ordførerne for modtagelsen af de to lovforslag.

Hovedformålet med lovforslagene er jo at styrke Sønderjyllands Amtsråds politiske og administrative ansvar i forbindelse med forvaltningen af Tøndermarsken, og dette sker jo på forskellig vis.

Kl. 17.35

Myndighederne, opgaverne, som i dag er delt mellem staten og amtet, samles hos amtet. Der bliver herved en bedre sammenhæng mellem de forskellige regler, der regulerer forholdene i Tøndermarsken, og med ændringen i Tøndermarskbeskyttelsesloven sker der en harmonisering i forhold til reglerne i naturbeskyttelsesloven og vandløbsloven, og en række opgaver overføres fra miljøministeren til amtsrådet.

Ændringen af vandløbsloven indebærer en forenkling af lovgivningen om vandløbsforholdene i Tøndermarsken og en betydelig mere overskuelig placering af myndighedsansvaret, og forslagene indgår da også i regeringens handlingsplan for regelforenkling og administrativ letelse, der blev udsendt i august sidste år.

Det er min klare opfattelse, at disse tiltag vil styrke den lokale forankring af dialogen om forholdene i Tøndermarsken og tilvejebringe grundlaget for en styrkelse af natur- og miljøhensyn i den fremtidige administration af områderne.

Når det er sagt, vil jeg samtidig gerne understrege, at når det gælder forbedring af forholdene for de ynglende engfugle, kan loven ikke stå alene. Der er brug for yderligere ændringer i landbrugsbedriften, så den bliver mere natur- og miljøvenlig.

Det var bl.a. det, som nogle af spørgerne var inde på, og det vil jeg godt svare på her. Jeg er meget glad for, at Tønder Kommune, som administrerer en væsentlig del af græsarealerne i lovområdet, er gået foran nu og har indgået MVJ-aftaler om mere natur- og miljøvenlig drift for 237 hektar i de ydre koge af Tøndermarsken med Sønderjyllands Amt. Det er aldrig sket før.

Jeg skal sige til det spørgsmål, der var om, hvordan det nu var med MVJ-ordningen, at i den tidligere regerings tid blev der slet ikke indgået nogen. Så enkelt er det. Så det er i hvert fald ikke til at sammenligne, for der kom 85 hektar her i 2002, og DMU er først ved at gøre op, hvilken virkning det har haft. Så vi ved slet ikke, hvilken virkning det har haft, men vi ved bare, at det først er nu efter regeringsskiftet, for nu at bruge hr. Jørn Jespersens ordsprog, at der begyndte at komme sådan noget dernede. Så det skal vi da glæde os over.

Jeg er altså også bekendt med, at mange landmænd har ønsket at følge Tønder Kommunes eksempel. Det er for tiden under afklaring i Fødevareministeriet, i hvilket omfang og for hvilket tidspunkt sådanne yderligere MVJ-aftaler kan indgås.

Nu er det svært at få det her til at gå op i en højere enhed med de tal, der foreløbig er nævnt, de 500-600 hektar oveni, som landmændene gerne vil have med. Lad os håbe, det lykkes, for det er jo her, gennembruddet kommer. Det er jo nu, hvis man kan lave de her områder, at man har en mulighed for at få et sammenhængende areal.

Jeg kan så oplyse, at Miljøministeriet i sidste måned indgik en aftale med Tønder Kommune som administrator af et legat – det var i Tøndermarsken – om naturovervågning på de arealer, som er omfattet af en MVJ-aftale med Sønderjyllands Amt. Tønder Kommune forpligter sig bl.a. til at levere data vedrørende arealernes anvendelse til græsning. Der er tale om data om bl.a.

antallet af dyr og ind- og udbringningstidspunktet, som er vigtige for det naturovervågningsarbejde, som foregår på DMU.

Jeg er indstillet på at indgå tilsvarende naturovervågningsaftaler med repræsentanter for de private lodsejere vedrørende de arealer, som bliver omfattet af MVJ-aftaler med Sønderjyllands Amt.

Så kan jeg oplyse, at Sønderjyllands Amt agter at sælge Magisterkog eller rettere de 228 hektar, som amtet ejer af Magisterkog. Der er opnået principiel enighed mellem amtet og os om prisen, og aftalen vil blive formaliseret, når den er politisk godkendt i amtet.

Jeg skal gerne sige, at jeg er meget glad for den aftale. Det er jo også noget, der ikke har kunnet lade sig gøre; nu sker det så. Magisterkog er en del af lovområdet, og jeg lægger vægt på, at Magisterkog forbliver i offentligt eje, og at vi fra statslig side vedkender os et medansvar for at sikre og forbedre naturtilstanden i området.

Som ejer vil Miljøministeriet fortsætte og yderligere styrke den miljøvenlige drift af græsningsarealerne. Også den åbne vandflade og rørskoven er vigtig natur. Mange har f.eks. nydt sort sol, dette fantastiske stæresyn, i Magisterkog.

Det er for mig magtpåliggende, at den statslige forvaltning af Magisterkog sker i tæt dialog med lokalbefolkningen. Jeg vil derfor sikre den bedst mulige inddragelse af lokalsamfundet i forvaltningen af kogen. Det er helt i tråd med Miljøministeriets velfærdspolitik, at vi indgår i et aktivt samarbejde med lokalbefolkningen om dette spændende naturområde.

Jeg vil også gerne sige, at det jo ligger i en lige linje med det naturforlig, der blev indgået mellem Kristeligt Folkeparti, Dansk Folkeparti, De Konservative og Venstre, hvor vi ønsker at sætte netop naturen og miljøet i højsædet. Det her er så et yderligere resultat af det, hvor vi nu går ind og først laver aftaler med Tønder Kommune, derefter forhåbentlig videre med de landbrug, som også ejer jord, som vi er indstillet på at lave en aftale med, hvis de kan lave deres MVJ-ordninger, og så endelig nu med købet af Magisterkogen.

Kl. 17.40

Så jeg synes, vil jeg gerne sige, at det ligger i en flot forlængelse, og jeg vil godt sige til det spørgsmål, jeg blev stillet af hr. Frode Sørensen, som jo bl.a. gik ud på, jeg tror, der blev brugt udtrykket, at de her aftaler ligger i forlængelse af,

hvad min forgænger har lavet: Næ, den aftale, som er i de to lovforslag, og så de aftaler, vi har indgået, ligger i en lige forlængelse af befolkningens ægte interesse for dette naturområde.

Det er jo et eksempel på, at vi skal diskutere igen og igen, at befolkningen ikke vil være med til det her. Nej, men de indgår jo i hvert fald de aftaler hernede, hvis man møder dem i dialog, tillid og respekt og i et medejerskab. Og jeg er glad for, at vi – når Sønderjyllands Amt bekræfter den aftale, vi har indgået, som selvfølgelig politisk skal bekræftes igen i Amtsrådet – har kunnet indgå den aftale om køb af Magisterkogen.

Jeg vil bare sige, at vi ikke på noget tidspunkt gør anstalter til at lave ændringer i den linje, vi har lagt om, at den lokale befolkning skal inddrages. Jeg skal minde om alle de år, hvor der ikke var mulighed for at lave en eneste aftale i Tønder Marsk, og hvor man ikke havde et eneste samarbejde, hvor man fik løst det her. Nu har vi lavet aftale med Tønder Kommune, forhåbentlig følger flere lodsejere efter, de er interesseret, nu skal vi bare have teknikken og juraen til at gå op i en højere enhed, og amtet har nu indvilliget i at sælge det her område til staten.

Det er en så positiv udvikling, at vi næppe kan ønske os det bedre i forbindelse med behandlingen af de to lovforslag. Man skal bare hele tiden huske, at det jo også skyldes, som er i området, og at de oplever, at de har en indflydelse, og at de har et medejerskab til den politik, der føres.

Jeg blev spurgt: Hvorfor er Dansk Ornitologisk Forening ikke klageberettiget? Jeg må gå ud fra, at det var det, der var spørgsmålet, for Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet er jo.

Lovforslaget lægger op til en tilnærmelse af lovens klageregler til naturbeskyttelsesloven. De gældende klageregler er fra 1988, altså før vedtagelsen af naturbeskyttelseslovens gældende regler, der kom til i 1999. Når vi ikke lægger op til en fuldstændig harmonisering, skyldes det først og fremmest, at TønderMarskbeskyttelsesloven ikke er landsdækkende, det siger jo sig selv af navnet, men kun i anden sammenhæng omfatter en lille del af landet. Det er derfor naturligt at lægge hovedvægten på de klageberettigede foreningers lokale tilknytning. Vi har dog ikke fundet det rigtigt at begrænse den klageret, som i 1988 blev tillagt f.eks. Danmarks Naturfredningsforening.

Jeg vil gerne sige, at jeg synes, vi i dag har haft en god debat om de her to forslag, og jeg vil håbe, at det her vil være, skal vi sige, et eksempel på, at det i hvert fald betaler sig, at man indgår i den slags aftaler med hinanden. Vi har den diskussion om, hvem der har æren for hvad og hvordan og hvorledes, som jeg jo synes hr. Frode Sørensen var lidt inde på i starten, men om den vil jeg bare sige, at jeg synes, vi skal blive enige med hinanden om, at de, der i virkeligheden har den største ære af det her, jo er de mennesker, der har gået og plejet det område; det er de mennesker, der bor dernede. Og så synes jeg og håber, vi alle sammen kan hilse den udvikling velkommen, der er her, hvor vi går ind og laver de aftaler og går ind og sikrer de områder, hvor også fuglene vil få langt bedre muligheder for at trives og yngle osv.

Så jeg håber altså, det her vil føre frem til et rigtigt godt resultat for os alle sammen.

(Kort bemærkning).

Frode Sørensen (S):

Først vil jeg lykønske min sønderjyske kollega med købet af Magisterkogen. Det er dejligt, at det er lykkedes, og jeg håber, at det vil lykkes at købe rigtig mange hektarer, efterhånden som de kommer til salg i tiden fremover, også dem, der for øjeblikket ejes af private folk.

Så er jeg enig med miljøministeren i det med befolkningens ægte interesser. Ja, nu er folk jo forskellige, og interesser kan være forskellige. Der er ingen som helst tvivl om, at Tøndermarsken, at Vadehavet, at Vadehavserne ser ud, som de ser ud i dag, fordi befolkningen gennem massevis af år har sørget for at passe på dem. Men det ændrer jo ikke ved, at man godt, når der eksempelvis er nogle advarsler om faldende bestand af vadefugle, kan se på det og så gøre noget ved det.

Kl. 17.45

Så vil jeg også godt sige, at det vil glæde mig utrolig meget, hvis antallet af hektarer når op på de 1.000, sådan som det kan komme, hvis det bliver succesfulde forhandlinger med lodsejerne om de sidste 500-600 ha.

Men jeg er så nødt til at sige: Det kunne jo godt være, at man nu høster frugterne af mange års ihærdig indsats fra ministerens eget ministerium, hvor man har forhandlet med lokalbefolkningen, med landmændene i området, og at det er derigennem, man er nået så vidt, at ministeren nu kan høste resultatet deraf.

Til sidst: Jeg forstår stadig væk ikke, hvorfor eksempelvis Dansk Ornitologisk Forening ikke mere skal være klageberettiget, blot fordi de er landsdækkende? De har trods alt en væsentlig interesse i noget af det skønneste, der er derne, nemlig alle fuglene – det går jeg i hvert fald ud fra med mit kendskab til dem – og de spørger jo selv i deres høringsvar, hvorfor de ikke er klageberettiget, når foreningen er det i andre sager om dispensationer fra fredningskendelser. Jeg synes, det ville klæde ministeren, hvis han vil stille et ændringsforslag og tage DOF med. Hvis ministeren ikke gør det, vil vi gøre det.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så tror jeg altså nok, at taletiden er voldsomt overskredet; man skal åbenbart gribe ind.

Så er det hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes ikke, at ministeren fik rigtig begrundet, i hvert fald ikke på en måde der var til at forstå, hvorfor Dansk Ornitologisk Forening skulle udelukkes fra klageadgang. Vi kunne forstå, at ministeren ikke havde fundet det berettiget i almindelighed at fratage organisationer den klageadgang, og derfor har Danmarks Naturfredningsforening bevaret klageadgangen, hvilket jeg synes er helt fornuftigt.

Men så kommer det jo til at fremstå sådan – ministeren må undskylde, men anderledes kan man ikke høre det – at ministeren politisk har bestemt sig for, at lige præcis Dansk Ornitologiske Forening, som er den forening, der har mest forstand på fuglespørgsmål, det går jeg ud fra at ministeren er enig i, skal udelukkes.

Det giver os da den mistanke, at det skyldes, at man ikke har tænkt sig at tage ordentligt hånd om problemet med fuglene, og derfor kunne man forudse, at folk, der har forstand på fugle, vil klage, og derfor skal de ikke have klageadgang. Ja, ministeren må undskylde, men anderledes kan jeg altså ikke tænke, når jeg hører ministerens søforklaring. Det håber jeg at ministeren vil reagere på og nøje overveje, om det er klogt at gøre det på den måde.

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg er altså nødt til at sige, at selv dem, der sådan har lidt hang til drama, må jeg skuffe lidt. Jeg er nødt til at sige, at Dansk Ornitologisk Forening landsdækkende aldrig har været klagebe-

rettiget. Så nu skal vi passe på, at vi ikke skaber et problem, som vi ikke har. Det har de ikke, og jeg skal gerne læse det op igen. Nu er det så dejligt, at det er sådan et spørgsmål – det ved hr. Keld Albrechtsen – som man får, og derfor er det så nemt at gentage, for man skal bare læse det samme op igen, og det gør jeg så.

Der står, at lovforslaget lægger op til en tilnærmelse af lovens klage regler til naturbeskyttelsesloven. De gældende klage regler er fra 1988, altså før vedtagelsen af naturbeskyttelseslovens gældende regler, der her kom til i 1999, og naturbeskyttelsesloven er fra 1992.

Når vi ikke lægger op til en fuldstændig harmonisering, skyldes det først og fremmest, at Tøndermarskbeskyttelsesloven ikke er landsdækkende, men kun omfatter en i denne sammenhæng lille del af landet. Det er derfor naturligt at lægge hovedvægten på de klageberettigede foreningers lokale tilknytning. Sådan er det.

Vi har dog ikke fundet det rigtigt at begrænse den klageret, som i 1988 blev tillagt f.eks. Danmarks Naturfredningsforening, altså før naturbeskyttelsesloven. Og man kan med rette sige, at hvis man har haft den helt fra 1988, hvorfor skal man så underlægges, at der lige pludselig kommer nogle nye regler med en naturbeskyttelseslov? Det var sådan set bare argumentet.

Men jeg kan sige, at jeg har et glimrende samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening og mødes med dem, ligesom jeg mødes ofte med de grønne organisationer. Vi kan godt tage en snak om det her. Det kan da godt være, at jeg også på det her område skal gå ind og forbedre den tidligere regerings aftaler. Det kunne da godt være, at jeg også skulle gøre det her. Det tager vi med. Men jeg vil bare sige, at det her er lige efter bogen, så det er ikke noget, man behøver at lave et drama ud af. I så tilfælde er det en forbedring, hvis det er det, vi skal ind og kigge på. Men jeg ser gerne på det.

Kl. 17.50

Så vil jeg kun ganske enkelt sige til det her med, hvem der nu har hvad i Tøndermarsken, at jeg nok tror, at dengang debatten gik om Verdens Naturarv, delte man vadehavet og marsken. Det er ikke længe siden, og det er i hvert fald ikke de frugter, vi høster nu. Det er det, vi har måttet reparere på. Vi har måttet genskabe en tillid i området til statslige myndigheder. Det er lykkedes, og det synes jeg godt at jeg vil kvittere befolkningen dernede og de myndigheder, som var medhjælpende til det, for.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Margrethe Auken):

Jeg foreslår, at forslagene henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 103: Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Byomdannelse).

Af miljøministeren (Hans Christian Schmidt). (Fremsat 5/12 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lars Christian Lilleholt (V):

Med dette lovforslag bliver kommunerne givet nogle redskaber, der gør det muligt at omdanne ældre erhvervs- og havneområder til nye attraktive områder med en blanding af boliger og erhverv.

Omdannelse af især havneområderne kommer ikke fra den ene dag til den anden. Tunge industrivirksomheder, der tidligere havde brug for en havnnær placering, er enten flyttet til mere attraktive erhvervsområder, eller de er på vej til at gøre det inden for en overskuelig årrække. Resultatet er ofte spøgelsesagtige havneområder.

Med dette lovforslag får kommunerne mulighed for at sætte en ny udvikling i gang i og omkring disse havne, hvor der skal skabes et miljø, der vil være tiltrækkende for mange som et spændende sted at bo og leve, være tiltrækkende for lettere servicevirksomheder, videnbaserede virksomheder, kulturelle institutioner og andre aktiviteter, der er forenelige med boligbyggeri.

Jeg kender problemet fra Odense, hvor en udvikling af havnen til et moderne byområde med en blanding af boliger, lettere servicevirksomheder

og videnbaserede virksomheder har været sat i stå, fordi der ikke hidtil har været muligheder for at indpasse boliger som en del af det gamle havneområde, hvor traditionel havnevirksomhed er ophørt som følge af, at havnedriften er samlet på meget få havne.

Boligbyggeri er vigtigt, fordi der er mange, der gerne vil bo i havneområdet, og fordi boligbyggeri kan være stærkt medvirkende til at sætte udviklingen i gang i de forladte havneområder, da det er relativt let at finde investorer til boligbyggeri.

Mange byer har vist vejen, hvor store dele af havneområder, der ikke længere bliver anvendt til traditionel havnevirksomhed, er blevet omdannet til en kombination af servicevirksomheder og offentlige institutioner og boliger. Tag blot en tur langs med havnen her i København.

Det har København og andre byer kunnet gøre, fordi der har været større havneområder, hvor det har kunnet lade sig gøre uden problemer. I andre byer er det ikke så let, fordi der fortsat i en periode i de ældre havneområder er enkelte virksomheder tilbage, der har et støjniiveau, der er for højt til, at der kan gives tilladelse til boligbyggeri.

Med dette lovforslag bliver det muligt i 8 år at give kommunerne muligheder for at acceptere en midlertidig overskridelse af de vejledende støjgrænser i disse såkaldte omdannelsesområder. Dermed kender virksomhederne og de beboere, der bosætter sig omkring havnen, spillereglerne.

Det er ikke meningen med lovforslaget at omdanne alle havneområder til boligområder, tværtimod. Der vil fortsat være masser af havne med masser af erhvervsaktivitet, og sådan skal det også fortsat være.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, vil det være sådan, at hvis en virksomhed forventes at fortsætte en længere årrække og ikke kan støjdæmpes i tilstrækkelig grad, må omdannelsen respektere dette og holde afstand til virksomheden, så længe den ligger der. Derfor er det også meget vigtigt, at omdannelsen af havneområder og udarbejdelse af planer for nedbringelse af støj sker i tæt samarbejde med de berørte virksomheder.

Dette lovforslag er rettet mod den lange række af havne, der stort set har afviklet eller i løbet af få år vil have afviklet den traditionelle erhvervsaktivitet. I disse havne vil kommunerne med denne lov få et redskab til at sætte skub i en udvikling ved at omdanne disse ældre erhvervs-